

Bergwandeling Arnhem

Biksberg, Braamberg, Galgenberg, Hoogte 80, Heselberg, Ruitenberg, Apostelenberg en Hartjesberg. Arnhem is niet alleen een stad met veel prachtige parken en andere groene gangen, maar ook een plaats op de rand van de Veluwe stuwwal met overal flinke hoogteverschillen. Steeds is het klimmen en dalen, met af en toe een heuse kuitenbijter. We maken vanaf bezoekerscentrum Molenplaats in Park Sonsbeek een wandeling van 11 km langs acht Arnhemse bergen en dalen. Bergen die een naam mogen hebben op de topografische kaart of van oudsher al zo bekend zijn. De hoogste berg ligt op 85 meter boven NAP, de laagste op 39 meter. En als je de Belvédère op de Ruitenberg beklimt, kom je op bijna 100 meter met uitzichten tot in Duitsland. Maar ook op andere plekken die geen naam mogen hebben, kun je eindeloos ver over de stad uitkijken. Park Klarenbeek spant de kroon als het gaat om panorama's over het glooiende, idyllische landschap. Een oase midden in de stedelijke omgeving. Laat je verrassen door deze heuvelachtige wandeling.

Routebeschrijving

1. Met je rug naar Molenplaats rechtsaf naar bankjes en rechtsaf, klinkerpad. Gaat over in grindpad. Langs Watermuseum, meebuigen naar rechts en direct voor de brug linksaf, grindpad langs water. Bij volgende brug rechtdoor, asfaltpad. Op kruising bij Zwanenbrug rechtdoor richting waterval. Op driesprong rechtsaf en even daarna op kruising linksaf. Op Y-splitsing rechts aanhouden langs waterval. Bij waterval rechtdoor. Op schuine kruising rechtsaf langs vijver. Voordat het pad een ruime bocht naar rechts maakt, direct na bankje linksaf. Weg en fietspad oversteken en asfaltpad volgen langs bordje 'Park Zypendaal'. Je komt uit op een ander asfaltpad. Hier ga je rechtsaf. Op omgekeerde Y-splitsing rechtdoor. Op kruisinkje rechtdoor. Nu op de volgende kruising linksaf, grindweg. Doorlopen tot je uitkomt bij de weg en de school.
2. Hier schuin naar rechts oversteken en klinkerweg in langs school. Waar de klinkerweg stopt, ga je rechtdoor tussen palen door en je volgt een asfaltpad omhoog. Je komt uit vlak voor de bocht van een weg, Hier omgekeerd naar rechts Park Gulden Bodem in en direct op splitsing het middelste pad steil naar beneden langs beeldje van Paulus aan je linkerhand. Op kruising in het dalletje rechtdoor omhoog. Komt uit bij grote groene weide. Hier links aanhoudend rechtdoor. Je komt uit op asfaltpad voor beeld. Hier linksaf en asfaltpad met bocht naar rechts langs Koetshuis blijven volgen. Zijpaden negeren. Doorlopen tot Y-splitsing met boom in het midden, hier links aanhouden en direct daarna op asfaltpad linksaf. Met het pad meebuigen naar rechts. Je loopt tussen twee grote tamme kastanjes door en direct daarna schuin rechts naar parkeerplaatsje.
3. Daar weg oversteken en Park Zypendaal inlopen. Direct op driesprong rechtsaf richting kasteel. Na kasteel het eerste pad linksaf. Op kruising bij bankje rechtdoor. Je passeert huisnummer 48 en dan het eerste pad linksaf omhoog en direct weer linksaf. Dit bospad gaat stijgen. Aan het eind van dit pad rechtsaf. Op kruising bij bankje rechtdoor. *(Hier bestijg je de Biksberg op 68 meter hoogte.)* Na ruim 250 meter op een driesprong rechts aanhouden, breed grindpad. Voordat dit pad met een ruime bocht naar rechts buigt, hou je links aan licht omhoog, een niet heel duidelijk pad. Je blijft dit links aanhouden tot je uitkomt op een breed grindpad. Hier ga je linksaf. Op de eerste kruising rechtsaf en direct daarna op kruisinkje links aanhouden langs bankje naar beneden. Je komt uit op pad aan rand van volkstuinten. Hier ga je linksaf. Doorlopen tot kruising. Nu rechtsaf naar beneden. Langs witte afsluitboom naar de weg.
4. Weg oversteken en door klaphekje, pad door grasland naar volgend klaphekje. Je komt uit op pad langs bosrand. Hier links en direct rechts, bospad omhoog. Aan het

eind linksaf. Op splitsing het eerste pad naar links naar beneden. Beneden op splitsing bij bank rechtdoor naar de weg. Bij fietspad even links en kort daarna naar rechts weg oversteken. Aan de overkant linksaf en in de berm lopen. Meebuigen naar rechts en dan het eerste voetpad schuin naar rechts omhoog. (*Je beklimt de Braamberg op 60 meter hoogte.*) Op kruisinkje bij stenen paal linksaf, smal grindpaadje met zicht op ziekenhuis links voor je. Dit pad met bochten blijven volgen. Je komt bij een metalen hek en grasland aan je rechterhand. Hier nog even rechtdoor en dan meebuigen naar rechts licht omhoog langs hek van prikkeldraad. Ook weer met bochten volgen tot driesprong. Hier rechtdoor, breder halfverhard pad richting kerkje. Voor kerkje linksaf naar beneden. Je komt uit bij wegen.

5. Hier rechtdoor Cattepoelseweg oversteken. Aan de overkant linksaf langs bankje richting elektriciteitshuisje, over stoeptegelpad langs Cattepoelseweg. Je neemt de eerste stenen trap schuin rechts omhoog. Aan het eind van de trap langs metalen passage en op weg linksaf. Verderop zie je een bordje Diepenbrocklaan. Dan de eerste weg rechtsaf. Op kruisinkje rechtdoor. Kort daarna weg oversteken. Rechtdoor tussen houten paaltjes door, onverhard pad over het open veld. (*Hier ben je op het plateau van de Galgenberg op een hoogte van 85 meter.*) Aan het eind op het brede halfverharde pad rechtsaf langs begraafplaats aan je linkerhand. Op driesprong met bocht naar links volgen. Kort daarna op volgende driesprong rechtdoor. Je komt uit in de bocht van een weg. Hier rechtdoor naar stoplichten.
6. Bij stoplichten oversteken en rechtdoor via trappetjes omhoog, bospad door Park Klarenbeek en direct meebuigen naar links. Dit pad volgen tot een asfaltweg. Hier oversteken en rechtdoor. Waar asfalt naar links buigt, ga je rechtdoor, grindpad. Pad naar rechts naar beneden negeren. Op driesprong bij houten beeldje Monnikenhuizen linksaf omhoog. Op asfaltpad rechtsaf. Op splitsing rechtdoor langs Stenen Tafel. Gaat over in klinkerweg. Je passeert de Van Heemstrabank aan je rechterhand en daarna neem je het eerste bospad linksaf. Dit pad rechtdoor blijven volgen tot een asfaltweg. Oversteken en rechtdoor, smal onverhard paadje. Je komt uit op een breder pad; hier rechtdoor. Blijven volgen tot de ronde stenen oriëntatietafel. (*Hier ben je bij het bekende uitzichtpunt Hoogte 80. Niet exact op 80 meter, maar een kniesoor die daar op let.*) Bij de tafel het eerste pad scherp rechts naar beneden. Op twee kruisingen achter elkaar rechtdoor. Trappen af.
7. Asfaltweg oversteken en rechtdoor, asfaltvoetpad. Voordat het asfaltpad met een bocht naar links draait, neem je langs voetgangerspassage het eerste pad rechtsaf de trap af. Opnieuw langs passage en direct daarna op kruispuntje rechtsaf omhoog. Paadje naar links negeren. Asfaltweg oversteken en trottoir volgen. Nog een weg oversteken en rechtdoor, beukenlaan langs bordje 'Park Klarenbeek'. Op eerste kruising rechtdoor. Op kruising met klinkerweg rechtdoor, grindpad naar beneden en direct pad schuin naar rechts negeren. Je passeert aan het eind van de beukenlaan een afsluitboom. Nu schuin links oversteken, je volgt een pad met aan je rechterhand een heg. Doorlopen tot asfaltpad. Hier linksaf naar beneden.
8. Bij de weg schuin rechts oversteken en pad omhoog volgen. Onverhard pad naar links negeren. Op de hoek van het hek aan je rechterhand eerste pad rechtsaf, grindpad. Dit pad met bochten blijven volgen. Aan het eind via trappen naar beneden. Direct rechtsaf tussen twee metalen palen door en direct linksaf, bospad naar beneden naar de weg. Asfaltweg oversteken en rechtdoor langs metalen sluis 't Fortpad omhoog. Nog een keer langs een metalen sluis en op driesprong linksaf. Alweer snel na eerste huis linksaf, trap naar beneden. Bij bushalte schuin rechts oversteken naar bushalte aan de overkant. Een klein stukje over het trottoir en dan linksaf, een onverhard pad omhoog tussen heggen. Bovenaan op driesprong rechtsaf. (*Hier ben je bij de Heselberg op 57 meter hoogte.*) Let goed op: na 75 meter, vlak voor driesprong met pad naar rechts ga je links via opening tussen de heg, smal bospaadje in. Dit paadje rechts aan blijven houden. Gaat omlaag en vlak voor het eind opnieuw schuin rechts aanhouden. Je komt uit bij een brede halfverharde weg.
9. Hier oversteken en rechtdoor langs metalen sluis, asfaltpad verder naar beneden. Je passeert dikke eik en komt bij een weg. Hier rechtsaf. Je passeert stadstuin Kweekland. Op Y-splitsing van stoeptegelpaden rechts aanhouden richting bushalte.

Bij Apeldoornseweg rechtsaf en bij stoplichten linksaf weg oversteken. Rechtdoor trottoir langs bordje 'Park Sonsbeek' en direct daarna op kruising met asfaltpad schuin rechts oversteken en bospad volgen. Op kruising met breed grindpad rechtdoor. Je komt uit op ander pad, hier rechts aanhouden. Direct daarna op Y-splitsing links aanhouden. Nu op kruising scherp links. Op Y-splitsing rechts aanhouden en daarna pad scherp naar links negeren. Langs bankje en scherp links via trappen omhoog naar de Belvédère. *(Je bent hier op de Ruiterenberg die 69 meter hoog is. Beklim je de toren, die nog eens 30 meter de hoogte in gaat, dan sta je boven aan op bijna 100 meter.)*

10. Bij de toren neem je het eerste pad naar rechts naar beneden. Trappen af en op kruising linksaf, breed grindpad. Even voor einde park op kruising rechtsaf. Op Y-splitsing rechts aanhouden omhoog. Boven links aanhouden langs Apostelenberg. *(Hier ben je op 62 meter hoogte.)* Daarna via trappen naar beneden en rechtdoor. Bij hek om hertenkamp linksaf. Op asfalt rechtdoor en op splitsing tweede weg rechtsaf naar Witte Villa. *(Witte Villa ligt boven op de Hartjesberg, op 39 meter hoogte.)* Na Witte Villa linksaf. Op kruising rechtdoor naar beneden langs beeld van Lorentz. Na beeld het eerste pad naar links. Bij houten hekken rechtsaf. Bruggetje over en linksaf. Nu aan eind linksaf houten bruggetje over en met bocht mee naar rechts. Je passeert watermolen. Meebuigen naar rechts over een bruggetje en linksaf over het grindpaadje langs het water. Je komt uit op klinkerplein. Daar ga je links tussen gebouwen door en je bent weer terug bij Molenplaats.

Praktische Informatie

Start- en eindpunt

Molenplaats Sonsbeek, Zijpendaalseweg 24A, 6814 CL Arnhem, 026-4450660.

Openbaar vervoer

Station Arnhem, uitgang Sonsbeekzijde en korte aanlooproute. Je gaat op station Arnhem vanaf het perron via de traverse over het spoor naar de uitgang Sonsbeekzijde. Bij stoplichten oversteken en rechtsaf over het trottoir. Na de fietsenstalling de eerste klinkerweg linksaf, Brantsenstraat. Op splitsing rechts aanhouden. Direct daarna rechtsaf, Bouriciusstraat. Nu de eerste weg links en direct daarna rechts aanhouden en met de bocht mee naar rechts naar beneden in de richting van het Sonsbeekpark. Weg oversteken en rechtdoor, een klinkerweg in naar bezoekerscentrum Molenplaats Sonsbeek.

Lengte van de wandeling

11 km.

Horeca onderweg

Molenplaats Sonsbeek, www.molenplaatssonsbeek.nl

Watermuseum, <http://www.watermuseum.nl/>

Grand Café Aan de beek, <https://grandcafeandebeek.nl/>

Kweekland, <https://stadstuinkweekland.nl/>

Witte Villa, <http://www.stadsvillasonsbeek.nl/>

Palatijn, <http://www.depalatijnarnhem.nl/>

Route en tekst zijn gemaakt door Rob Wolfs, zie voor meer info www.wolfswandelplan.nl. Van zijn hand vind je nog veel meer wandelingen in Arnhem, op de Veluwe en in de rest van Nederland op Wandelzoekpagina: <https://www.wandelzoekpagina.nl/trage-tochten/lijs.php> We zijn benieuwd naar je reactie op deze wandeling; opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op info@wolfswandelplan.nl.

